

—, hvor disse Sager ere overladte til Centralstyrelsen, som maa indrette dem, som den synes det rigtigt, og maa søge Raad og søge Støtte og Vejledning, som den vil og kan forsvare, eller ogsaa en virkelig Underbygning og Overbygning, en hel Kirkeforfatning med Menighedsraad og Kirkedag. Det er vor Grundstilling, og fordi vi have opgivet Kravet om at faa begge Dele samtidig, have vi ikke opgivet Kravet om, at en Kirkedag maatte komme. Og jeg har en Følelse af, at den Side, jeg tilhører, mine Meningsfæller og jeg, have i Virkeligheden en saa klar og saa god en Stilling, hvad enten vi lide Nederlag eller vi sejre i Dag, at jeg synes, at vor Modpart maatte ønske blot tilnærmelsesvis at have en saadan Stilling.

Med disse Ord skal jeg anbefale, at man stemmer for det andet Forslag, der foreligger her i Dag, selvfølgelig det modsatte af det, den ærede Ordfører anbefalede.

Lewinsky: Da dette Forslag om Menighedsraad var til første Behandling her i Tinget, udtalte jeg paa min Gruppes Vegne, at vi kunde stemme for Forslaget i den Skikkelse, det her forelaa, skønt det for os ikke var fuldt tilfredsstillende. Nu har Ordføreren jo omtalt, hvilke Forandringer Forslaget er undergaaet i Forhold til Flertallets Forslag. Blandt disse Forandringer er Ændringen i § 4, hvorved Bestemmelsen i det oprindelige Forslag, at man kunde blive optagen paa Valglisten saavel ved mundtlig som ved skriftlig Henvendelse, er bleven forandret saaledes, at den mundtlige er udgaaet. Dette maa vi fra vor Side betragte som en Forringelse af Forslaget, som mindre heldigt end det Forslag, der fra først af forelaa til Behandling heroppe. Men som endnu mere betydningsfuldt og endnu mere uheldigt maa vi betragte det, at man er gaaet bort fra Folketingets Forslag i § 26, som sikrede Menigheden en langt større Indfyldelse paa Præstevalget. At man har ladet denne Bestemmelse bortfalde, er for os en meget betydelig Forringelse af Lovforslaget.

Disse to Ting ere dog ikke for os det absolut afgørende. Det principielle Spørgsmaal for os er det Forslag, som findes i Flertalsforslagets § 32, hvorved der bestemmes, at der fra Statens Side skal ydes et aarligt Tilskud af 25,000 Kr. til Præstelønningerne. Jeg udtalte allerede ved Forslagets tredie Behandling her i Tinget, at efter vor Opfattelse var den Sum, som nu ydes til Kirken, saa betydelig, saa stor, at der ingen Grund var til yderligere at

lægge Byrder paa Befolkningen, og at der i Særdeleshed ingen Grund var til, at Staten skulde træde til med et direkte Tilskud til Kirken. Jeg er i dette Tilfælde saa heldig at være i Overensstemmelse med det Forslag, som forelaa fra det kirkelige Udvalg angaaende Præstelønningerne, og som netop gik ud paa, at en Præstelønningslov skulde være en i sig selv hvilende Lov, d. v. s., at de Midler, Kirken nu har at raade over, skulde strække til til Præstelønningerne. Jeg er endvidere i Overensstemmelse med den tidligere Kultusminister, det nuværende ærede 12te kongevalgte Medlem (Enevold Sørensen). Han fremsatte nogle Udtalelser i Rigsdagssamlingen 1908—09, da Menighedsraadsloven var til Forhandling her, af hvilke jeg maaske med den højtærede Formands Tilalelse kort maa læse lidt op. Han sagde: Jeg tror derfor, at der maa næres Betænkelighed ved at rejse dette Principspørgsmaal om Kirkegodset og den almindelige Statskasse og deres indbyrdes Forhold gennem et forlods Krav om Bevilling af Finanserne til en Lønningslov, hvis det bagefter, efter Lønningslovens Vedtagelse, skulde vise sig, at man ikke gennem Kirkens egen Formue havde det fornødne til denne Lønningslov. Man bør vist som hidtil holde sig til Kirkens egne Midler og da navnlig ogsaa paa det Punkt som nu, saa vidt gørligt, komme de smaa Embeder til Hjælp ved midlertidige Tilskud. Og saa oplyser endvidere den daværende Kultusminister, hvorledes man med de Midler, som da vare til Raadighed, kunde supplere Embedernes Indtægter op til 2,400 Kr. aarlig. Man har nu udtalt, at medens alle andre Embedsmænd have faaet deres Lønninger forhøjede, ere Præsternes Lønninger ikke blevne forhøjede i en lang Række Aar. Dette er imidlertid ikke ganske korrekt. Den Form, hvorunder Præsterne faa deres Løn, har bevirket, at der i de forløbne Aar har fundet en slet ikke saa ringe Stigning Sted. Efter den Statistik, der forelaa for det kirkelige Udvalg i 1904, viser det sig f. Eks. for Højtidsofferets Vedkommende, at det udgjorde i 1895 107,254 Kr. for samtlige Sognepræsteembeder i Købstæderne, hvilket i 1904 var vokset til 135,750 Kr., altsaa 28,496 Kr. mere end i 1895. For Landets Vedkommende var det i 1895 347,262 Kr., hvilket i 1904 var vokset til 373,563 Kr., altsaa med 26,201 Kr. Tage vi saa Offer og Accidenser, viser der sig en endnu stærkere Stigning. For Købstædernes Vedkommende androg de i 1895 143,801 Kr., og de vare i